

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 4Csp/24/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3819201177
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Chmelanová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2019:3819201177.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Ľubicou Chmelanovou v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO 31 575 951, proti žalovanému: X.XXX,XX O., nar. XX.X.XXXX, bytom R., V. XXX/X, o zaplatenie 2.838,58 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2.962,61 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.961,06 eur od 02.02.2019 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Súd žalobu čo do zvyšku zamietla.

III. Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou podanou dňa 13.3.2019 žiadal zaviazať žalovaného na zaplatenie sumy 2.838,58 eur ako nezaplatennej istiny, sumy 122,48 eur ako nezaplateného úroku, sumy 1,55 eur ako nezaplatených úrokov z omeškania, spolu s úrokom vo výške 12,9 % ročne z nezaplatennej istiny vo výške 2.838,58 eur od 2.2.2019 do zaplatenia a spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 2.838,58 eur a nezaplatených úrokov 122,48 eur od 2.2.2019 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Žalobu odôvodnil tým, že strany uzatvorili dňa 7.10.2016 Úverovú zmluvu č. 347356, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 3.400 eur. Poskytnutý úver a úroky sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach a celý úver aj s príslušenstvom bol žalovaný povinný splatiť do 27.9.2024. Po vyčerpaní poskytnutého úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, a preto žalobca rozhodol o predčasnej splatnosti úveru dňa 1.2.2019, ktorému rozhodnutiu predchádzali upozornenie na omeškanie a možnosť predčasného zosplatnenia a druhá upomienka. Ku dňu predčasného zosplatnenia (dňa 1.2.2019) predstavuje pohľadávka žalobcu voči žalovanému sumu 3.025,50 eur, ktorá je tvorená nezaplatenou istinou poskytnutého úveru vo výške 2.838,58 eur, úrokmi 122,48 eur, poplatkami 62,89 eur, ktoré si žalobca v tomto konaní neuplatňuje, úrokmi z omeškania 1,55 eur. Úroky predstavujú dohodnutý úrok v zmysle predmetnej zmluvy vo výške 12,90 % ročne a úrok z omeškania je vyčíslený vo výške 5 % ročne. Žalovaný uhradil na istinu sumu 561,42 eur. Po zosplatnení úveru nerealizoval žiadne úhrady. Žalobca v žalobe označil a doložil tieto listiny: Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. 347356 zo dňa 7.10.2016, žiadosť žalovaného o poskytnutie spotrebného úveru zo dňa 7.10.2016, Všeobecné obchodné podmienky žalobcu, Obchodné podmienky žalobcu pre úvery občanom, výzva na predčasné splatenie úveru zo dňa 1.2.2019, list zo dňa 29.11.2018, Sadzobník poplatkov - I. časť, doklady o preverení bonity žalovaného, stav omeškaných splátok na úvere.

2. Žalovaný so žalobou súhlasil, uviedol, že si je vedomý svojich záväzkov, ale nedisponuje takou hotovosťou, aby mohol uhradiť dlžnú sumu celú a ihneď, požiadal o možnosť splátkového kalendára v sume 100 eur mesačne.

3. Žalobca nesúhlasil s úhradou dlhu žalovaným v splátkach vo výške 100 eur mesačne. So splátkami súhlasí len za podmienky, že žalovaný uhradí istinu dlhu v lehote cca 12 mesiacov od právoplatnosti rozsudku za podmienky straty výhody splátok pri omeškaní s čo i len jednou splátkou. Je ochotný pristúpiť na zmier aj mimo pojednávania pri uznaní celého uplatneného nároku žalovaným a pri záväzku žalovaného dlh splácať po 236 eur mesačne. Žalobca uviedol, že výška žalovaným navrhovanej splátky po 100 eur mesačne je neadekvátne výške žalovanej pohľadávky. S poukazom na § 232 ods. 2 CSP súd musí prihliadať nielen na pomery žalovaného, ale aj na záujmy žalobcu. Vzhľadom na čas od podania žaloby na súd mal žalovaný možnosť prejavíť svoju snahu a záujem dlh uhrádzať. V priebehu konania neprejavil žiadnu snahu svoj záväzok aspoň čiastočne plniť a neuskutočnil ani jedinú úhradu. Na základe vyhlásenia žalovaného navrhol vydať rozsudok v zmysle § 282 CSP.

4. Žalobca svoju neprítomnosť na pojednávaní ospravedlnil a súhlasil s rozhodnutím bez jeho účasti. Aj žalovaný sa ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní ospravedlnil, požiadal o konanie v jeho neprítomnosti.

5. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinami - Zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. 347356 zo dňa 7.10.2016, žiadosťou žalovaného o poskytnutie spotrebného úveru zo dňa 7.10.2016, Obchodnými podmienkami žalobcu pre úvery výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 1.2.2019, listom zo dňa 29.11.2018, Všeobecnými obchodnými podmienkami žalobcu, Sadzobníkom poplatkov - I. časť, dokladmi o preverení bonity žalovaného a o stave omeškaných splátok na úvere, na základe čoho zistil tento skutkový stav:

6. Žalobca ako banka uzatvorila so žalovaným ako klientom dňa 7.10.2016 na základe žiadosti žalovaného o poskytnutie spotrebného úveru zo dňa 7.10.2016 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. 347356, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 3.400 eur. Žalovaný je v predmetnej zmluve identifikovaný svojím menom, priezviskom, rodným číslom, adresou trvalého pobytu, č. OP. V bode 1. boli dohodnuté podmienky a účel úveru takto: druh úveru - pôžička, účel úveru - bezúčelový/splatenie záväzkov klienta, výška úrokovej sadzby - fixná 12,9% ročne, výška anuitnej splátky 57,11 eur, termín splatnosti 1. anuitnej splátky - 27.10.2016, počet anuitných splátok 96, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky - mesačne, v 27. deň kalendárneho mesiaca, splatnosť úveru 27.9.2024, výška RPMN 15,69 %, priemerná RPMN 14,48%, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 5.652,56 eur. Žalovaný uhradil na istine sumu 561,42 eur. Po zosplatení neuhradil nič (viď prehľad splácania do predčasného zosplatenia a po ňom).

7. Listom zo dňa 1.2.2019 žalobca oznámil žalovanému, že rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru ku dňu 1.2.2019 a vyzval ho na úhradu zostávajúcej sumy úveru vo výške 3.025,50 eur. Tomuto listu predchádzalo Opakované upozornenie žalovaného žalobcom s výzvou na zaplatenie omeškaných splátok úveru vo výške 132,35 eur najneskôr do 4.12.2018.

8. V článku 2.8. a 2.9 Obchodných podmienok žalobcu pre úvery je dojednané oprávnenie žalobcu vyzvať klienta na predčasné splatenie úveru, okrem iného aj v prípade nezaplatenia ktorejkoľvek dlžnej čiastky podľa zmluvy o úvere ani do 3 mesiacov po lehote jej splatnosti.

9. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

10. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

11. Podľa § 2 písmeno a), b), d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, d) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi

spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

12. Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná len sčasti.

13. V konaní bolo preukázané, že strany uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere, z ktorej vyplynuli pre žalobcu i žalovaného ako zmluvné strany príslušné práva a povinnosti. Právny vzťah založený medzi stranami predmetnou zmluvou je občiansko-právnym vzťahom. Právny základom tohto záväzkového vzťahu je zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch je právnym predpisom upravujúcim osobitný typ zmluvy vo všeobecnosti. Zmluvy o spotrebiteľských úveroch predstavujú samostatný druh súkromno-právných zmlúv, a nie iba jeden špecifický druh zmluvy o úvere. V konaní nebolo sporné, že žalobca pri uzatvorení predmetnej spotrebiteľskej zmluvy bol veriteľom - právnickou osobou, ktorá poskytuje spotrebiteľské úvery v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaný spotrebiteľom fyzickou osobou, ktorá nekonala v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Predmetný úver spolu s úrokom a nákladmi spojeným s úverom sa žalovaný zaviazal splatiť v 96 mesačných splátkach po 57,11 eur. V konaní nebolo sporné, že žalovaný svoj záväzok nesplnil riadne a včas. Žalovaný so žalobou súhlasil, svoj záväzok nenamietal. Celý dlh žalovaného sa stal predčasne splatný dňa 1.2.2019.

14. Keďže žalovaný svoj dlh voči žalobcovi pozostávajúci z nezaplatenej úverovej istiny vo výške 2.838,58 eur, z nezaplateného úroku vo výške 122,48 eur (vyčísleného z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru v dohodnutej výške 12,90% ročne), z nezaplatených úrokov z omeškania vo výške 1,55 eur (vyčísleného z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru vo výške 5% ročne), celkom spolu 2.962,61 eur neuhradil, súd ho zaviazal na zaplatenie tejto žalovanej istiny. Takto je dlh žalovaného vyčíslený k predčasnému zosplatneniu úveru, t.j. ku dňu 1.2.2019.

15. Súd nepriznal žalobcovi ním uplatnený úrok vo výške 12,9 % ročne z nezaplatenej istiny 2.838,58 eur od 2.2.2019 (t.j. po zosplatnení) do zaplatenia a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol ako nedôvodnú. Podľa ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obo 143/98) dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátky), následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. (R 59/2008). V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ale aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Pokiaľ navrhovateľ ako veriteľ považoval celý dlh za splatný (nastaním splatnosti i poslednej dohodnutej splátky), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania, a nie už úrokov z úveru (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV.ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.9.2012). Súd odkazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 27Co/279/2018, v ktorom odvolací súd uzavrel, že je potrebné jasne rozlíšiť zmluvný úrok, čo je vlastne odmena veriteľa za to, že poskytol finančné prostriedky dlžníkovi za určitých podmienok a vo výške, ktoré si dohodli v zmluve a úrok z omeškania, ktorý môže požadovať veriteľ od dlžníka popri plnení dlhu. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej sumy. Rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že pri možnosti platenia dlhu v splátkach veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne vracia a spláca, za čo patrí veriteľovi úrok. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatnení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, nie je dôvod na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby finančných prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil popri úrokoch z omeškania. Jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky

ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav, založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. Podľa názoru tohto súdu aj prípadná dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do zosplatnenia úveru aj po zosplatnení úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje zhoršenie jeho postavenia oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Keďže niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania (zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy), je takáto dohoda o úrokoch nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva i hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany, je preto neprijateľná. S týmto právnym názorom súdu vyššej inštancie sa súd prvej inštancie stotožňuje.

16. O povinnosti žalovaného zaplatiť úrok z omeškania súd rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný je naďalej omeškani od 2.2.2019. Priznaná výška úroku z omeškania vo výške 5 % ročne je v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. K prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu predstavoval úrok o 5 % vyšší ako základná úroková sadzba ECB, t. j. 5 % + 0,00 %, t. j. 5,00% ročne.

17. K návrhu žalobcu rozhodnúť vo veci v zmysle § 282 CSP, súd uvádza, že podľa § 282 CSP ak žalovaný uzná nárok uplatnený žalobcom alebo jeho časť, rozhodne súd na návrh žalobcu rozsudkom pre uznanie nároku. Písomné vyjadrenie žalovaného: „s návrhom žaloby súhlasím a som si vedomý svojho záväzku voči žalobcovi“ v jeho podaní doručenom súdu dňa 1.7.2018 by bolo možné posúdiť ako uznávací prejav žalovaného čo do základu i výšky žalobcom uplatnenej pohľadávky. Predmetný spor je však spotrebiteľským sporom. Spotrebiteľské spory majú osobitnú procesnú úpravu v ustanoveniach § 290 a nasl. CSP, napríklad v prípade rozhodovania rozsudkom pre zmeškanie alebo pri rozhodovaní súdom platobným rozkazom, ktorá je prostriedkom ochrany subjektívnych práv a zákonom chránených záujmov spotrebiteľa. Podľa názoru súdu aj v prípade, že spotrebiteľ uzná žalovaný nárok, pričom tento uznaný nárok by nebol v súlade s hmotným spotrebiteľským právom, súd nemá povinnosť rozhodnúť rozsudkom pre uznanie nároku podľa § 282 CSP, a to v záujme ochrany spotrebiteľa. Ak žalobca nemá nárok na úroky po predčasnom zosplatnení spotrebiteľského úveru, súd nerozhodol rozsudkom pre uznanie nároku. Napokon súd v tomto spore z tohto dôvodu nerozhodol ani platobným rozkazom súlade s § 299 ods. 2 CSP.

18. Žalovaný žiadal rozhodnúť o splnení jeho záväzku v splátkach po 100 eur mesačne s odôvodnením, že nedisponuje takou hotovosťou ani majetkom, aby dlžnú sumu uhradil ihneď. Žalobca s týmto návrhom žalovaného nesúhlasil. Pre prípad zmieru súhlasil so splátkami vo výške 236 eur mesačne za podmienok uvedených v jeho podaní zo dňa 3.7.2019 (viď vyššie). Súd k žiadosti žalovaného uvádza: podľa § 232 ods. 3 prvá veta Civilného sporového poriadku lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnených prípadoch v súlade s § 232 ods. 3 druhá veta Civilného sporového poriadku súd môže určiť dlhšiu lehotu na plnenie, o ktorú však žalovaný nežiadal, prípadne uložiť plnenie v splátkach. Súd v takých prípadoch prihliada napríklad na povahu prejednávanej veci, na osobné pomery strán, na výšku priznaného plnenia, na platobnú schopnosť povinného, na prípadnú prejavenu snahu povinného v konaní o plnenie záväzku, ale tiež, či zdržanie plnenia splátkami žalovaného nebude pre žalobcu príliš ťaživé. Keďže v danom prípade si strany v nimi uzatvorenej Zmluve o spotrebiteľskom úvere dňa 7.10.2016 dohodli splácanie úveru v splátkach po 57,11 eur (s poistením vo výške 59,94 eur) a počet splátok 96, pričom žalovaný sa dostal do omeškania s plnením splátok od decembra 2017 (viď prehľad splácania úveru predložený žalobcom) a jeho omeškanie pretrvávalo aj po novembri 2018, keďže žalovaný z poskytnutého úveru uhradil len 1.445,73 eur a po zosplatnení úveru ku dňu 1.2.2019 ani počas tohto súdneho konania nevykonal žiadnu úhradu úveru a keďže žalovaný nepreukázal svoje tvrdenia o takých jeho osobných pomeroch, ktoré by mu umožňovali plnenie dlhu len v splátkach, súd rozhodol o povinnosti žalovaného splniť dlh v zákonnej paričnej lehote tri dni. Súd dodáva, že žalovaný sám uviedol, že si 30. 4.2019 otvoril živnosť a že túto živnosť vykonáva prevažne v zahraničí, teda má príjem. Rozhodnutie súdu nebráni stranám dohodnúť si následne prípadne „splátkový kalendár“ na splnenie dlhu žalovaným.

19. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP v spojitosti s § 255 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Žalobca mal vo veci úspech v rozsahu 96% a neúspech v rozsahu 4%, pomer úspechu a neúspechu žalobcu je 92%.

Takto pomerne úspešný žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92%. Neúspech žalobcu bol vyčíslený ako úrok vo výške 12,90% ročne zo sumy 2.838,58 eur od 2.2.2019 do dňa rozhodnutia v tejto veci (158,50 eur). O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.